

تأثیر تکنولوژی معاصر بر روانشناسی اجتماعی در بهینه سازی مصرف آب در کشورهای مواجه با خشکسالی

هماسادات مساوات^{۱*}، سیدعلیرضاشجاعی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، موسسه آموزش عالی ارم شیراز، homamosavat@yahoo.com

۲- دکتری معماری و شهرسازی، عضو هیئت علمی موسسه آموزش عالی ارم شیراز،

Alireza.shojai6948@yahoo.com

چکیده

”و از آب همه چیز زنده است“. در بسیاری از فرهنگ‌های کهن، به عناصر طبیعی اهمیت می‌دادند، بعضی از آنها را تقدیس می‌کردند و برای آنها آیین‌هایی به جا می‌آوردند. آب، از عناصر بسیار مهم طبیعی است که در بسیاری از سرزمین‌ها، به ویژه سرزمین‌های گرم و خشک که مردم با کمبود آن مواجه بودند، اهمیت ویژه‌ای در زندگی مردم داشت و به کیفیت و نحوه استفاده از آن توجه داشتند. در بسیاری از آیین‌ها، آب، نقشی اساسی داشت. آب در ایران باستان یکی از مهم‌ترین عناصر چهارگانه هستی‌بخش دانسته می‌شد. فرهنگ ایرانی، انسان را جدا از طبیعت نمی‌بیند، بلکه او را همراه با سایر عناصر طبیعت و جزء لاینفک و دل سپردن به طبیعت و استفاده از مناظر طبیعی از جمله آب را علاوه بر اینکه پی بردن به آیات و نشانه‌های خدا می‌بیند، موجب خط تبصر و نشاط روان آدمی نیز می‌داند. دریاچه (آبگیر)، جوی، فواره، آبشار، پاشویه و حوض، از عناصر آبی بشمار می‌آیند. مفاهیم فرهنگی و روانشناسانه آب، نقش مهمی در چگونگی شکل‌گیری عناصر آبی و به ویژه حوض‌ها داشته است. به نظر می‌رسد، یکی از مهم‌ترین و مقدس‌ترین نقش‌های عناصر آبی مربوط به حوض بوده ولی از دوره قاجار نوعی سنت‌شکنی در این زمینه آغاز شده است. از این دوره در بسیاری از موارد، جنبه‌های تزئینی و فانتری آب بر جنبه‌های نمادین آن فزونی گرفته است. کمبود آب در سرزمین‌های خشک مانند ایران موجب شد که به آن به عنوان عنصری بسیار مقدس و حیاتی نگریسته شود. امروزه با گسترش بی‌رویه شهرها و آلودگی‌های ناشی از آن، حضور و تأثیر عناصر طبیعی چون آب در عرصه فضاهای شهری سبب نزدیکی هرچه بیشتر انسان به طبیعت و کاهش فشارهای روحی و روانی او خواهد بود. از طرفی همانطور که می‌دانیم بحران آب به عنوان بزرگ‌ترین چالش قرن ۲۱ نمایان شده است و بخشی از راه‌حل‌ها برای حل مسئله کمبود آب، در تکنولوژی‌های جدید برای مدیریت منابع آبی نهفته است. از این رو، در این پژوهش سعی بر آن شده است تا با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی و همچنین با کمک ابزارهای کتابخانه‌ای به هدف، بررسی میزان تأثیر روانشناسی اجتماعی تکنولوژی معاصر در بهینه سازی مصرف آب در کشورهای مواجه با کمبود آب پرداخته شود.

کلمات کلیدی: تکنولوژی معاصر، روانشناسی اجتماعی، بهینه مصرف آب، خشکسالی